

מסורת הש"ם

א) [לעיל סג:] לקמן קח: שבעות מטט, ב) [לעיל מג, כחכות מזג], ג) שבעות מה, ד) שם לו, ה) [לעיל סה, שבעות לו, ו] גב"מ ה"ג, ו) [נמנדר ה], ח) [ויקרא ה, ט] גמ"ל: דלחזה,

‏»‏

תורה אור השלם

1. שבעת יי תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו וְלָקַח בַּעֲלִיץ וְלֹא יִשְׁלַם: שמות כב י

‏»‏

הגהות הב"ח

א) גמ' כי קאמר רב כגון שבעות:

‏»‏

גליון הש"ם

גמ' אמר רבא מסתברא מילתיה דרב. גיטין דף יג ע"ב וס'י: שם הורה מטעמו. עיין לקמן דף קח ע"א מוס' ד"ה וכו' עדים:

‏»‏

רבינו הגנאל

אמר רב הונא אמר רב מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי כלום ונשבע ובאו עדים פטור שנאמר ולקח בעליו ולא ישלם כיון שקבלו הבעלים שבועה שוב אין משלמין ממונ. והאימנא הא דרב בין במלוה בין בפקדון. ופר"ח וצ"ל דהא דרב ליתא. לא קשיא כאן בקפץ כאן בלא קפץ. וכתב ר"ח וז"ל ש"מ מאן דקפץ ונשבע אינה שבועה, והא דגורסינן בגיטין מודה רב בקופצת, לאו שנחשבת כשבועה, אלא רב דלא הוה מגבי כתובה לארמלתא, בקופצת מודה שמשביעה ומגבי לה כתובה ע"כ. בקפץ ונשבע, [פי'] לא השביעוהו בית דין. ש"מ מאן דקפץ ונשבע אינה שבועה, והא דאמר בגיטין מודה רב בקופצת, לא כי נחשבת לה שבועה אלא לא הוה מגבו לה כתובה לארמלתא, [אבל] בקופצת מודה שנגבו לאו כתובתה. (דפ"ח"ח.

הגוזל עצים פרק תשיעי בבא קמא

בפקדון פסול לעדות. ומוקמינן לה ברש שנים אוחזין^(א) כגון דלאמרי סהדי דההיא שעתא דכפר ליה נקיט צדיה ומפסיל אף ע"ג דלא אשתבע דאי באשתבע מה לי מלוה מה לי פקדון: **שבעה קונה.**

קס"ד להתחייב צאונסים משעה שנשבע לשקר קאמר: ואיצטעיס

בפקדון פסול לעדות והאמר אילפא שבועה קונה שבועה היא דקניא אבל כפירה לא קניא הכא נמי דקיימא באגם ואיבעית אימא מאי שבועה קונה כדרב הונא דאמר רב הונא אמר רב "מנה לי בידך והלה אומר רב אין לך בידי ונשבע ואח"כ באו עדים פטור שנאמר וְלָקַח בַּעֲלִיוּ וְלֹא יִשְׁלַם כיוון שקבלו הבעלים שבועה שוב אין משלם ממונ גופא אמר רב הונא אמר רב מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי כלום ונשבע ובאו עדים פטור שנאמר ולקח בעליו ולא ישלם כיוון שקבלו בעלים שבועה שוב אין משלמין ממונ * אמר רבא מסתברא מילתיה דרב במלוה דלהוצאה ניתנה אבל פקדון ברשותיה דמריה קאי והאלהים אמר רב אפילו בפקדון דכי כתיב קרא בפקדון כתיב יתיב רב נחמן וקאמר להא שמעתא איתיביה רב אחא בר מניומי לרב נחמן^(ב) היכן פקדוני

קו. איתיביה רב אחא בר מניומי. פי' בקונט' דלא פריך אלא מרישא והעדים מעדיין כו' ולא מסיפא ואין נראה דהא רבא מקשה לקמן צהדיא מהודה דלכתי לא ממלק בין הודה לעדות עד דמתרן לקמן הכי וא"ת א"כ אמאי לא פריך נמי מסיפא ונראה דהא ודאי פשיטא דלא אמר

צטוען טענת גנב ונשבע וכו' עדים שיהא פטור דא"כ לא משכחת כפל דכתיב צאורייתא אכל צהודה ס"ד דרב פוטור ואע"ג דנשבעה והודאה כתיב חומש רב הוה מוקי לקרא צקפן ונשבע לחומש ואשם מחייב אף אשבעות עגמו אכל נשבע ע"פ צ"ד והודה צעי למימר רב דפטור דאשבעות צ"ד כתיב ולקח צעליו ולא ישלם: **כאן** שקפץ. תימה אס כן אמאי נקט צרישא טוען טענת אכל אפי' צטוען טענת גנב ה"מ למנקט דלא מחייב כפל כיון שקפץ: **קפץ** *א מצית אמרת דהשביע ע"יו קתני. ומימה דלעיל קמני משביען אני ומוקי לה צקפן יש לומר דהשביע עליו משמע ע"י צ"ד אכל משביען אני משמע שקפץ והשביעו:

ולישני א"ל אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן * הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם א"ל רב נחמן הכא במאי עסקינן כגון דנשבע חוץ לב"ד א"ל אי הכי אימא סיפא היכן פקדוני אמר לו נגנב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם ואי סלקא דעתך חוץ לב"ד מי איכא כפל א"ל יכילנא לשנויי לך רישא חוץ לבית דין וסיפא בבית דין *מיהו שינויא דחיקא לא משנינן לך אידי ואידי בבית דין ולא קשיא כאן בקפץ כאן בשלא קפץ א"ל רמי בר חמא לרב נחמן מכדי דרב י"לא סבירא לך משכוני נפשך אדרב למה לך אמר ליה לפרושה לדרב דרב הכי מתרין לה למתניתין והא רב קרא קאמר אמרי קרא ^(א)לכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין הוא דאתא ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו לשלם הוא נשבע מתיב רב המנונא ^(ב)דהשביע עליו חמשה פעמים בין בפני ב"ד ובין שלא בפני בית דין וכפר עליו חייב על כל אחת ואחת ואמר ר' שמעון מה טעם הואיל ויכול לחזור ולהודות והכא קפץ לא מצית אמרת השביע עליו קתני חוץ לב"ד לא מצית אמרת שבעתין עליו חוץ לבית דין ובב"ד קפץ מתיב רבא ^(ב)בעל הבית שטען טענת גנב בפקדון ונשבע והודה ובאו עדים אם עד שלא באו עדים הודה משלם קרן וחומש ואשם ואם משבאו עדים הודה משלם תשלומי כפל ואשם והכא חוץ לב"ד וקפץ לא מצית אמרת כפל קתני אלא אמר רבא כל הודה לא שנא טוען טענת אבד ולא שנא טוען טענת גנב (נמי) לא אמר רב דהא כתיב והתודה דבעי שלומי קרן וחומש טוען טענת גנב ובאו עדים נמי לא אמר רב דהא כתיב תשלומי כפל כי קאמר ^(ב) כגון שטוען טענת אבד ונשבע ולא הודה ובאו עדים אזל רב גמרא ואמרה לשמעתא קמיה דרב אשי אמר ליה השתא ומה רב המנונא תלמידיה דרב וידע דאמר רב הודה וקמותיב הודה ואת אמרת הודה לא אמר רב אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי רב המנונא הכי קא קשיא ליה אי

כפל ואשם. אכל חומש לא דחומשו עולה לו כצפלו כדאמרין צפרק מרובה (לעיל דף סה.). אלא אמר רבא. לא משנייה למיוצתיה דרב המנונא ללדיין דיכול לחזור ולהודות לאו מיוצתא הוא לרב הונא דכיון דהודה לא קאמר רב דכל הודה לא שגא טוען טענת אכל ונשבע והודה לא שגא טוען טענת אבד ונשבע והודה לא שגא כתיב **ומוען טענת גנב וכו' ואילו עדים נשבע** דהא קרן וחומש **אמרה לשמעא.** להא דרבא דלאמר כל הודה לא אמר רב: רב המנונא סלמיו דרב הוה. דקיימא לן אמרי צי רב רב המנונא צפ"ק דסנהדרין (דף פ:.) ואי לאו ידיע דלפילו צהודה פטר רב לא הוה מומיב ליה מהואיל דיכול לחזור ולהודות: אף

קרא ושלם אותו בראשו וממשימו יוסף עליו, ממון המשתלם בראש מוסף חומש, ושאינו משתלם בראש, כגון זה שישלם עליו כפל, אין מוסף חומש (שבועות א:).

קו.

עין מושפט נר מצוה

קבו א ב מיי פ"ב מהל' טוען וטוען הלכה יא סוג עשין זה טוש"ע ח"מ סי' פו סעיף טו וסעיף ל ודלא כרב) [רב אלפס כאן ובשבעות סוף פ"ו דף שיט]:

קבו ג מיי פ"א שם הלכה ד סוג שם טוש"ע ח"מ סי' פט סעיף א:

קבו ד מיי פ"ז מהל' שבעות הלכה ט סוג לאין נחמ:

‏»‏

מוסף רש"י

בפקדון. הסופר בפקדון אפילו על מקלט וכו' עדים והעידוהו, פסול לעדות. דמאי הוה ליה גבי פקדון לאשתמוצי נפשיה, ושאר תאמר אכל ממנו ואשתמטי ליה עד דמשכח ליה, לקמן (ה:) מוקמינן דכלאו סהדי ואמרי שהיו אשם קמני נקט ליה ב"מ ד. ואפילו לא נשבע, דמשעת דכפר אחשד ליה אמתא (שבועות ה:.) היכן פקדוני. אשר לשומר חנם היכן שור, אמר ליה אכל (שם ט:.) משלם את הקרן. דלון כפל אלא בטענת גנב (לעיל ט:.) הודה מעצמו. שלא כחו עדים (שבועות ט:.) משלם קרן וחומש ואשם. דכתיב לו ממל אשר שבע עליו לשקר וגו' חסו אשם גזלות, ואיטו כה אלא על הודאת פיו, דאע"פ דלא כתב צהדיא פרשה הודאה, כתב רחמנא צאשם גול הגר כפרסת נשא והתורו את מטאחם וגו' וחומש גזלתי, ואיטו בלא אשם (לעיל ט:) כדון שבעות הפקדון דאיהו כהא עד שמויה וכן מרשעו וכו' להמכפר, דכתיב בשבעות גול הגר כפרסת נשא והתורו את מטאחם אשר עשו וגו' (שבועות ט:.) לכל הנשבעין שבתורה. כל המחייבין שבעה מן המורה. נשבעין ולא משלמין. כלומר לא חייבה תורה שבעה ליבעט ולטול אלא התבע שבע למויב ולא ישלם (שבועות טד:) הוראיל ויכול לחזור ולהודות. אשר כפירה, מנא שכל שבעה הוה כופר ממון (שם א:.) בעל הבית שטען טענת גנב בפקדון. פטר עגמו על ידי גניבה שטען גנב הימנו ושומר חנם פטור מגניבה וקו"ל שאס נשבע וכו' עדים משלם כפל כגנב עגמו, אכל אס הודה אח"כ אין כאן כפל דמויה צקנס פטור, אכל חומש ואשם יש משום שבעות הפקדון (שם א:.) משלם קרן וחומש ואשם. משום שבעה, ואין כאן כפל דמויה צקנס פטור (לעיל טה.) ואם משבאו עדים. ומחייב ככלל הודה (שם.) משלם תשלומי כפל. משום עדים, ואשם. משום שבעה, אכל חומש לא משלם וילפינן לה מהאי

קרא ושלם אותו בראשו וממשימו יוסף עליו, ממון המשתלם בראש מוסף חומש, ושאינו משתלם בראש, כגון זה שישלם עליו כפל, אין מוסף חומש (שבועות א:).